

**Овие
славни
Три
Ерарси
како
апостоли
ревнуваа за**

**Христа. Како маченици
го примија мачењето
на земниот живот,
зашто знаеја дека
мачењето е сладок
залог за спасение.
Се покажаа како
вистински Христови
слуги кои ги објаснија
Божествените вистини.
Успешно управуваа
со Црквата, како
вистински пастири
на Христовото стадо.
Со својата голема
ученост и мудрост,
победија сè во науката
и ја просветија
Вселената со зраците
на Божествените
догмати. Затоа и
се наречени "Три
најголеми светители
на трисолнечното
Божество".**

СВЕТИТЕ ТРИ СВЕТИТЕЛИ: СВЕТИ ВАСИЛИЈ ВЕЛИКИ, СВЕТИ ГРИГОРИЈ БОГОСЛОВ, СВЕТИ ЈОВАН ЗЛАТОУСТ

Пишува: аџика Живанка ФИЛИПОВСКА

Големите Три Ерарси и вселенски учители: Свети Василиј Велики, Свети Григориј Богослов и Свети Јован Златоуст, пастири на Христовата Црква, се извор на љубов, вера, милостивост, знаење, правда и поука. Овие "медоточни реки на премудроста" ја возвишија Евангелската проповед и сите созданија ги напоија со бистрите води на Богопознанието.

Овие големи поборници на Христовата вера, незгасливи факели на моралната чистота, светители со длабоки богословски умови, градители на Црквата и нејзини столбови, сосема заслужено се нарекуваат Велики Оци на Црквата. Со својот труд на земјата, како пчели на Христовата Црква, им носеа мед на верните, а еретиците ги засрамија, ги избличија и ги победија. Светите "Три Светители" претрпеа многу маки од еретиците, но пред цел свет ја докажаа вистината на зборовите на Светиот Апостол Павле, дека: "Словото Божјо не се врзува". Овие славни Три Ерарси како апостоли ревнуваа за Христа. Како маченици го примија мачењето на земниот живот, зашто знаеја дека мачењето е сладок залог за спасение. Се покажаа како вистински Христови слуги, кои ги објаснија Божествените вистини. Успешно управуваа со Црквата, како вистински пастири на Христовото стадо. Со својата голема ученост и мудрост победија сè во науката и ја просветија Вселената со зраците на Божествените догмати. Поради тоа, се наречени и "Три најголеми светители на трисолнечното Божество". Секој од овие светители има посебен ден на празнување во јануари. А овој заеднички празник

е воспоставен поради следниве причини.

За време на византискиот цар Алексиј Први Комнен, меѓу учените луѓе во Цариград настанал спор околу тоа кој од овие Три Светители е најголем. Едни го воздигнувале Свети Василиј Велики заради неговата храброст, чистота и длабокото навлегување во тајните на човековото битие. Други го воздигнувале Свети Григориј Богослов поради неговата длабочина и висина на умот во богословието, мудроста и прекрасниот стил на пишување. Трети го воздигнувале (го издигнувале) Свети Јован Златоуст, заради неговата чудесна красноречивост, возвишеност и сила

неш, веднаш и другите двајца се тука. Затоа нареди да преспанат да се делат оние кои прават спор за нас. Зашто и за време на нашиот живот на земјата, а и сега, наша главна грижа и настојување е да го помируваме и во единство и во согласност да го предводиме светот, а не да го делиме".

Му објасниле дека сите тројца се подеднакво прославени на небото. Му рекле на Епископот да им состави Богослужба, да им ја предаде на христијаните и да им воспостави за нив тројцата еден заеднички празник. Велејќи го тоа, светителите се воздигнале повторно на небото, блескајќи со неискажана свет-

НЕЗГАСЛИВИТЕ Ф ДОКАЖАА - "СЛ

на мислите. И тогаш едни се нарекле Василијани, други Григоријани, а трети Јованити. Но, Сесилниот Бог го решил овој спор за доброто на Црквата и за поголема слава на Трите Ерарси.

Јован, митрополит Евхаистски, еден од истакнатите црковни писатели во XI век, имал една визија во сон:

"Најпрво му се јавиле секој од овие Три Светители во неискажана красота и голема слава, а потоа и сите тројца заедно. Тогаш му рекле: Ние сме едно во Бога, како што гледаш, и ништо нема во нас противречно, туку секој во свое време, побудени од Божјиот Дух, пишувавме разни книги за спасение на луѓето. И меѓу нас нема ниту прв, ниту втор, туку ако едниот го спом-

лина, и еден на друг се повикувале по име. Преподобниот Јован за заеднички празник во нивна чест го одредил датумот 12 февруари - по нов календар и го предал на Божјата Црква да го празнуваат. Празникот е воспоставен во 1084 година.

Свети Василиј Велики, Архиепископ на Кесарија, е роден во малоазиската област Понт, во Нео Кесарија, во 330 година. Ги изучил и ги совладал сите светски науки во тоа време. Ги изучил филозофијата, астрономијата, реториката и се усоворшил во науката. Со својот светол живот исполнет со подвизи ја стекнал и Божествената филозофија. Успешно управувал како архиепископ речиси 9 години. Со своите богословски,

апологетски, подвижнички и канонски дела, како и со т.н. Василиева Литургија, која тој ја составил, остана вечно Велик. Го проповедал Светото Евангелие и многу луѓе привлечоа во Христовата Црква. По молба на Светителот, Бог му го продолжил животот за уште еден ден, за да го крсти еврејскиот лекар, на кого при крштевањето му го дал името Јован. Светата душа на Св. Василиј станала живеалиште на Божјата светлина и заминала кај својот Создател на 1 јануари - по стар или на 14 јануари - по нов календар, во 379 година. Поживеал на земјата 49 години. Чесните и свети мошти на големиот Божји угодник Свети Василиј Велики биле погребани во Црквата на Светиот маченик Евсихиј.

Свети Григориј Богослов, Архиепископ Цариградски, "големото и чудесно светило на Православната Црква", е роден во градот Назијанз во Кападокија. Ги изучил свет-

**СВ. ВАСИЛИЈ ВЕЛИКИ,
СВ. ЈОВАН ЗЛАТОУСТ,
СВ. ГРИГОРИЈ БОГОСЛОВ**

нал во прогонство на големиот празник Крстовден, во 407 година, во ерменското село Коман. "Слава на Бога за сè", биле неговите последни зборови. Во 438 година народот и царот Теодосиј Млади сакале да ги пренесат неговите свети мошти во Цариград. Ковчегот со моштите никако не можел да се помрдне од местото сè додека царот Теодосиј Млади не напишал писмо до Златоуст, молејќи го за прошка (зашто Теодосиевата мајка, Евдоксија, била виновна за прогонството на Светителот), и повикувајќи го да дојде во Цариград, во некогашната своја резиденција. Покајното писмо било положено на ковчегот, и тој станал сосема лесен. Кога моштите пристигнале во престолнината, царот повторно го молеа Светителот за проштевање, во име на својата мајка, и тоа како таа сама од себе да зборува: "Додека јас живеам времен живот, ти напаковив, а

ЕНЕРИ НА МОРАЛНАТА ЧИСТОТА ОВОТО БОЖЈО НЕ СЕ ВРЗУВА"

ските науки во познатите школи на тоа време во: Кесарија Кападокиска, Кесарија Палестинска и во Атина. Поради многубројните богословски дела кои ги напишал и ненадминливата длабочина на неговиот ум, е наречен со исклучителниот назив Богослов. Особено е значајно неговото дело "Беседа за Света Троица".

"Ако би замислиле човек кој би бил одуховен и жив столб, изграден од сите врлини, тогаш таков бил овој голем Григориј".

Водел борба против аријанството и еретиците Македониј, Аполинариј и царот Јулијан Отстапник. Како Архиепископ управувал во Црквата во Цариград неколку го-

дини. На Вториот вселенски собор во 381 година, тој се повлекоа од архиепископскиот престол заради проблемите околу неговиот избор и изјавил: "...Не можат нас да нè лишат од Бога оние кои нè лишуваат од престолот".

Заминал во Кападокија, во селото Аријанз, каде напишал многу корисни книги. Со својата премудрост победил сè во науката и догматите на верата. Починал на 25 јануари во 389 година, кога имал повеќе од осумдесет години. Бил погребан во градот Назијанз. А по повеќе години, неговите свети мошти ги пренел царот Константин, порфирогенит во Константинопол, и ги положил во Црквата на Светите Апостоли.

Свети Јован Златоуст, Патријарх Цариградски, е роден во Антиохија во 347 година. Тој е глас на Божјата вистина. Успешно управувал со Црквата осум години. Многу јасно и длабоко го протолкувал Светото Писмо. Има неизмерно голема заслуга за проповедта на Евангелието. Ја напишал т.н. "Златоустова Литургија". Овој златоречив светител станал славен и голем со својот свет и добродетелен живот. Се прославил со слаткоречивоста, красноречивоста и со силата на зборовите и е наречен Златоуст, Медоуст. Ја изобличил царицата Евдоксија, која го испратила во прогонство три години, при што многу страдал. Ја изобличил неправдата и почи-

сега кога ти живееш бесмртен живот, биди ѝ корисен на мојата душа. Мојата слава помина и ништо не ми помогна; помогни ми ти, оче, во твојата слава, помогни ми пред да бидам осудена на Судот Христов!"

Кога ковчегот со Светителот бил внесен во Црквата на Светите Апостоли и поставен на патријаршискиот престол, сите собрани луѓе од неговата уста ги слушнале зборовите: "Мир на сите!" Пренесувањето на моштите било извршено во 438 година.

Со благослов на Неговото Високо Преосвештенство Митрополит г. Горазд